

Biblioteka
HOROR

Urednik
Borislav Pantić

Naslov originala
Richard Matheson
“A Stir of Echoes”

Copyright © 1958 by Richard Matheson,
renewed 1986 by Richard Matheson
Copyright © 2011 za srpsko izdanje Čarobna knjiga

ISBN 978-86-7702-176-4

Nijedan deo ove publikacije, kao ni publikacija u celini, ne sme se re-produkovati, umnožavati, prešampavati niti u bilo kojoj drugoj formi i bilo kojim drugim sredstvom prenositi ili distribuirati bez odobrenja izdavača.

Sva prava za objavljivanje ove knjige zadržavaju autor i izdavač prema odredbama Zakona o autorskim pravima.

Čarobna knjiga
Beograd 2011.

Ričard Metison

KOMEŠANJE ODJEKA

Prevela
Maja Kostadinović



**Čarobna
knjiga**

*Čaku i Helen,
s ljubavlju*

Ponekad u staroj,
Avetinjskoj kući uma,
U daljini, kraj zaboravljenih vrata,
Čujem u hodu
Muziku i sablasno lumpovanje
I komešanje odjeka po škripavom podu.

„Odaje slika“
Arčibald Makliš

Prvo poglavlje

Tog dana kad je sve počelo – jedne vrele avgustovske subote – izašao sam s posla nešto posle dvanaest. Zovem se Tom Volas, radim u Odeljenju za publikacije fabrike Severnoameričke vazduhoplovne kompanije u Ingvudu, u Kaliforniji. Živeli smo u Hotornu, u iznajmljenoj kući s dve spavaće sobe čiji je vlasnik naša susedka, Mildred Sentas. Drugi sused Frenk Vonamejker i ja obično se zajedno vozimo do fabrike, svakog dana automobilom onog drugog. Frenk, međutim, nije voleo da radi subotom i tog dana je uspeo da nađe izgovor, tako da sam se kući vozio sam.

Dok sam skretao u Ulicu Tuli, ispred kuće sam ugledao parkiran „merkjuri kupe“ iz 1951. i znao sam da nam je u posetu došao Enin brat Filip. Studirao je psihologiju na Kalifornijskom univerzitetu u Berkliju i ponekad je provodio vikende u Los Anđelesu. Danas nas je prvi put posetio u novoj kući, u koju smo se uselili pre samo dva meseca.

Prošao sam „fordom“ kroz prilaz i parkirao ga ispred garaže. S druge strane ulice, žena Frenka Vonamejkera je čupala korov s njihovog travnjaka. Blago mi se osmehnula i podigla ruku u beloj rukavici. Mahnuo sam joj dok sam izlazio iz kola, a zatim krenuo ka tremu. Dok sam se popeo uz dva stepenika na tremu, Elizabet je

nespretno ustala i namestila svoje trudničko radno odelo. Trebalo je da se porodi za tri meseca. Vonamejkerovima je to prvo dete za sedam godina braka.

Kad sam otvorio ulazna vrata i krenuo u dnevnu sobu, ugledao sam za stolom u kuhinji Filipa s bocom koka-kole pred sobom. Bio je to visok i vitak dvadesetogodišnjak, s tamnosmeđom, kratko ošišanom kosom. Pogledao me je i iskezio se.

„Zdravo, brate“, rekao je.

„Zdravo.“ Skinuo sam sako i okačio ga u ormar. En me je sa smeškom i poljupcem sačekala na ulazu u kuhinju.

„Kako je majčica?“, upitao sam potapšavši je po stomaku.

„Užasno“, odvrtila je.

Zakikotao sam se i ponovo je poljubio.

„Što se kaže“, rekao sam, „dovoljno ti je toplo.“

„Nemoj ni da mi pominješ vrućinu“, odvrtila je.

„U redu.“

„Jesi li gladan?“

„Kao vuk.“

„Odlično. Fil i ja smo baš hteli da ručamo.“

„Odmah dolazim.“ Oprao sam ruke i seo prekoputa Fila, zureći u njegovu zaslepljujuće zelenu polo majicu.

„Čemu ti služi ta majica“, upitao sam ga, „da te iz aviona bolje vide?“

„Sija u mraku“, odvratio je.

„Služi, dakle, da kolegice lociraju tvoje kretanje noću“, rekao sam. Fil se iskezio.

„Nemojte ponovo da počinjete“, rekla je En spuštajući na sto tanjir s naseckanim suhomesnatim proizvodima.

„Ne razumem o čemu govoriš“, rekao je Fil.

„Nije bitno“, odvrtila je. „Ne želim ovog vikenda da slušam prepucavanja. Suviše je toplo.“

„Slažem se“, rekao je Fil. „Prepucavanje otpada. Slažeš li se, brate?“

„Zar da sebi pokvarim vikend?“, rekao sam.

„Dosta više“, rekla je En. „Ne mogu da se nosim i s vama i s vrućinom.“

„Gde je Ričard?“, pitao sam.

„Igra se u dvorištu s Kendi.“ En je zaječala dok je sedala pokraj mene. „Sad mi je lakše“, rekla je.

Potapšao sam je po ruci i počeli smo da jedemo.

„Kad već pričamo o Kendi“, nastavila je, „nadam se da nisi zaboravio da večeras idemo na zabavu kod Elsi.“

„O bože, zaista sam zaboravio. Moramo li?“

En je slegla ramenima. „Pozvala nas je pre nedelju dana. Tad smo mogli da se izvučemo. Sad je kasno.“

„Greška u koracima.“ Zagrizao sam sendvič sa šunkom u ražanom hlebu.

„Brat mi ne deluje oduševljeno“, primetio je Fil. „Da li da pretpostavim da je provod kod Elsi krš?“

„Krš.“

„Ko je ona?“

„Naša prva komšinica“, odvrtila je En. „Kendi je njena ćerka.“

„A zabave su njena profesija“, dodao sam. „Ona ti je sirotinjska verzija Else Maksvel¹.“

En se nasmešila i odmahнула glavom. „Sirota Elsi“, rekla je. „Kad bi samo znala kakve gadosti pričate o njoj iza leđa.“

„Dosadna je, a?“, upitao je Fil.

„Zašto da razglabamo“, konstatovao sam. „Pođi s nama na zabavu i proceni sam.“

„Razmrdaću je ja“, obećao je Fil.

¹ Elsa Maksvel, američka kolumnistkinja, autorka i profesionalna hostesa, bila je poznata po zabavama koje je priređivala. (Prim. prev.)

Negde oko osam i petnaest, Ričard je zaspao u svojoj kolecvi, a mi smo otišli kod Elsi. Kad je većina brakova posredi, o kući u kojoj par živi razmišljate kao o *njihovoj* kući. Međutim, sa ovom kućom nije bilo tako. Ron je možda otplatio kredit, ali bila je isključivo Elsina. To se osećalo.

Ron nam je otvorio vrata kad smo pokucali. Imao je dvadeset četiri godine, bio je nekoliko godina stariji od Elsi i nekoliko centimetara viši. Bio je vitak, imao je kosu boje peska i okruglo, dečaćko lice koje je retko gubilo ravnodušan izraz. Čak i kad bi se nasmešio, kao u ovom trenutku, krajevi usana tek bi mu se blago izvili.

„Uđite“, pozvao nas je tihim, učtivim tonom.

Frenk i Elizabet već su bili tu. Elizabet je sedela na crvenoj sofa poput pacijenta u čekaonici zubarske ordinacije. Frenk je svoje vitko telo nemarno zavalio u jednu od crvenih fotelja. Malo se razvedrio kad smo ušli, podigao svoj smoren pogled sa zelenog tepiha, a onda se ispravio i pridigao. Predstavio sam Fila.

„Zdravo svima!“

Bacio sam pogled preko ramena i ugledao Elsi kako viri s do vratka kuhinje. Ošišala je svoju tamnu kosu još kraće i napravila još izraženiji bob, primetio sam. Kad smo se doselili u komšiluk, imala je dugu, ispranu plavu kosu.

Pozdravili smo se s njom, a zatim je nestala na trenutak, vrativši se u prostoriju s pićem na poslužavniku. Nosila je mrežastu crvenu haljinu koja je tesno prijanjala uz obline njenog debeljuškastog tela. Kad se nagnula da spusti poslužavnik na stočić od svetlog drveta, dekolte haljine se otvorio i otkrio tesni crni brusthalter. Primetio sam da Frenk zuri, a zatim se Elsi ispravila uz drzak osmeh hostese i pogledala Fila. En ih je upoznala.

„Zdravo“, pozdravila ga je Elsi. „Drago mi je što si došao.“ Pogledala je potom u nas dvoje. „Naručite svoj otrov.“

Nije naročito bitno šta se te večeri događalo do trenutka kad je sve počelo. Uobičajeno trčkanje do kuhinje i kupatila; uobičajeno sastavljanje i razdvajanje manjih grupa – žene, muškarci, Frenk, Fil i ja, Elizabet i En, Elsi i Fil, Ron i ja – i tako to: odlomci razgovora koji se vode prilikom svakog okupljanja.

S gramofona je dopirala muzika, a bilo je i sporadičnih pokušaja igranja. Kendi se trepćući dogegala u dnevnu sobu, samo delimično probuđena, ali ponovo su je ušuškali u krevet. Svako se ponašao onako kako je za njega karakteristično – Frenk je bio ciničan i smoren; Elizabet tiha, ali je blistala zbog trudnoće; Fil zabavan i živahan; Ron nem i ljubazan; En nežnog glasa i opuštena; Elsi jedra i zamorno čila.

Sećam se jednog razgovora. Baš sam hteo da skoknem kući da proverim da li je s Ričardom sve u redu kad je Elsi pomenula da treba da uzmemo bebisiterku.

„Nije toliko važno kad svratite do prvih suseda, kao sada“, rekla je, „ali ne bi bilo loše da izađete s vremena na vreme.“ Za Elsi je s vremena na vreme značilo bar četiri puta nedeljno.

„Voleli bismo“, rekla je En, „ali nismo uspeli da pronademo nekog pouzdanog.“

„Angažujte našu“, predložila je Elsi. „Fino je dete i veoma je pouzdana.“

Tad sam otišao da proverim kako je Ričard i pozabavio se nečim što sam inače često radio – noćnim obožavanjem. Prosto sam stajao u tami iznad kolevke svog deteta i zurio u njega. I ništa više. Dok sam stajao i posmatrao njegovo usnulo rumeno lice, osećao sam gotovo neodoljiv nalet apsolutne ljubavi u sebi. Osećao sam nešto veoma nalik svetom u tom malom biću, iako me je tog istog poslepodneva skoro isterao iz takta.

Malo sam pojačao grejanje i vratio se u Elsinu kuću.

Oni su razgovarali o hipnotisanju. Rekao sam *oni*, ali osim Fila, En i možda Frenka, niko nije znao bogzna šta o tome. Razgovor je

uglavnom vodio Fil pošto je to bila jedna od njegovih omiljenih tema.

„Oh, ne verujem u to“, rekla je Elsi dok sam zauzimao mesto kraj En i šapatom joj davao do znanja da Ričard mirno spava. „Ljudi koji kažu da su bili hipnotisani nisu to zaista i bili.“

„Naravno da jesu“, odvratio je Fil. „Da nisu, kako bi uspeli da im probiju debele igle kroz grlo a da ne prokrvare? I da pritom i ne vrisnu od bola?“

„Da li si ikad *stvarno* video da nekom probijaju grlo debelom iglom?“, upitala je Elsi.

„Meni su probili grlo iglom dugom deset centimetara“, odvratio je Fil. „Jednom sam lično dopola zario iglu u ruku svog prijatelja na času – nakon što sam ga hipnotisao.“

Elsi je zadrhtala s preterivanjem. „Uh“, zgrozila se, „odvratno.“

„Uopšte nije“, odvratio je Fil opuštenim tonom koji studenti vole da koriste dok serviraju intelektualne žaoke. „Nisam ništa osetio, a nije ni on.“

„Oh, sve si to izmislio“, rekla je Elsi odbijajući da mu poveruje.

„Nisam“, uveravao ju je Fil.

Frenk je ipak bio taj koji je izrekao provokaciju.

„Dobro“, rekao je, „hajde da vidimo kako nekog hipnotišeš.“ Iscedio je jedan od svojih okrutnih osmeha. „Hipnotiši Elsi“, dodao je.

„Oh, ne dolazi u obzir!“, ciknula je Elsi. „Ne pada mi na pamet da radim grozote pred svima vama.“

„Mislio sam da ne veruješ u to“, rekao je Fil, ludo se zabavljajući.

„Ne verujem, zaista ne verujem“, insistirala je. „Ali... neću *ja* to da radim.“

Frenkove tamne oči su šarale prostorijom. „U redu“, saglasio se. „Ko pristaje da bude hipnotisan?“

„Ne bih predložila sebe, osim ako ne želiš da čitavu noć provedemo ovde“, rekla je En. „Fil je već protraćio bezbrojne sate pokušavajući da me hipnotiše.“

„Ti nisi odgovarajući subjekt, to je sve“, iskezio se Fil.

„Ko, onda?“, bio je uporan Frenk. „Hoćeš li ti, Lizi?“

„Oh...“ Elizabet je spustila pogled i postideno se nasmešila.

„Obećavamo da te nećemo terati da se skidaš“, rekao je Frenk.

„*Frenk*.“ Elizabet je imala trideset jednu godinu, ali je pocrvenela poput devojčice. Nije mogla nikoga da pogleda. Elsi se zakikotala. Frenk je delovao tek delimično zadovoljno. Elizabet je bila laka meta.

„Hajde, Elsi“, rekao je, „budi dobra. Dopusti mu da te hipnotiše. Nećemo te terati da izvodiš striptiz na kuhinjskom stolu.“

„Ti...“, zaustio je Ron.

„Oh, užasan si!“ Elsi je bila ushićena.

„Šta si hteo da kažeš, Rone?“, upitao sam.

Ron je progutao pljuvačku. „Ja... Hteo sam nešto da pitam Fila“, rekao je. „Ne možeš da nateráš nekog da uradi nešto što ne želi, zar ne? Mislim, nešto što inače ne bi uradio? Da nije hipnotisan.“

„Oh, šta ti znaš o hipnotisanju, Roni?“ Elsi se trudila da zvuči kao da se lepo zabavlja. Zajedljivost je ipak izbijala iz njenog glasa.

„Pa, to jeste i nije istina“, odvratio je Fil. „Ne možete naterati subjekta da prekrši svoj moralni kod. *Ali*: možete bilo koji čin uglaviti u taj moralni kod.“

„Kako to misliš?“, pitao je Frenk. „Ovo obećava.“

„Na primer“, rekao je Fil, „ako bih hipnotisao tvoju suprugu...“

„Mogao bi da je navedeš da uradi nešto *nevaljalo*?“, pitao je Frenk posmatrajući Elizabet prodornim pogledom.

„Frenk, molim te“, izgovorila je gotovo šapatom.

„Recimo da joj dam napunjen pištolj“, rekao je Fil, „i kažem joj da te ubije. Ne bi to uradila.“

„To ti misliš“, zakikotao se Frenk. Ponovo sam pogledao Elizabet i video da je progutala pljuvačku. Bila je od onih bledunjavih, nesrećnih stvorenja koja neprestano deluju ranjivo. Želite da ih

zaštitite, ali niste u stanju. Naravno, Frenk nije bio čovek sa kojim je lako živeti.

„Daljeg razgovora radi“, smeškao se Fil, „pretpostavićemo da to ne bi uradila.“

„U redu, razgovora radi“, odvratio je Frenk. Ponovo je letimično osmotrio Elizabet, uz tračak okrutnog osmeha.

„Međutim“, nastavio je Fil, „ako bih rekao Elizabet da imaš nameru da je zadaviš i da može da se odbrani samo ako odmah bude pucala u tebe, verovatno bi to i uradila.“

„Istina“, rekao je Frenk.

„Oh, ne verujem u to“, oglasila se Elsi.

„Fil je u pravu“, uključio sam se. „Imamo prijatelja po imenu Alan Porter – on je psihijatar – i demonstrirao je to. Hipnotisao je mladu majku, rekao joj da će ubiti njenu bebu i da može da ga zaustavi samo tako što će ga probosti nožem koji drži u ruci – bio je to komad kartona. Stvarno ga je izbola.“

„To je drugo“, rekla je Elsi. „Bilo kako bilo, verovatno je samo pristala da učestvuje u šaradi.“

„Slušaj“, rekao je Fil, dramatično se razmahavši rukama, „dokazaću ti odmah ako želiš. Pusti me da te hipnotišem.“

„Ne, moliću“, odvrtila je Elsi, „ne mene.“

„A šta ti kažeš na to?“ Fil se obratio Ronu.

Ron je promrmljao nešto i odmahnuo glavom uz blag osmeh. „On je već napola hipnotisan“, obavestila nas je Elsi ljubazno.

„Zar neću pronaći mušteriju?“, pitao je Fil. Zvučao je pomalo razočarano.

„Kako bi bilo da hipnotiše tebe, Frenk?“, pitao sam.

„A, ne“, rekao je smešeći se dok je ispuštao dim cigarete. „Ne želimo da Lizi otkrije šta sve čuči u mojoj prljavoj podsvesti.“

Elsi se zakikotala, a Elizabet je stisnula usne nakon što joj je propao pokušaj da se osmehne.

„Ostaješ nam samo ti, brate“, Fil je pogledao u mene.

„Ne misliš valjda da stvarno možeš da me hipnotišeš?“, bocnuo sam ga.

„Ne budi tako prokleta siguran“, odvratio je, mašući prstom k meni. „Arogantni najlakše padaju.“

Iskezio sam se i slegnuo ramenima. „Nemam šta da izgubim“, rekao sam.

Ričard Metison
Komešanje odjeka

Izdavač:
Čarobna knjiga
Beograd

Za izdavača:
Borislav Pantić

Plasman:
021/439697

Lektura:
Jelena Dimitrijević

Prelom i priprema za štampu:
Marija Gajišin

Dizajn korica:
Dragan Bibin

Štampa:
Rubikon, Beograd

Tiraž:
1200

CIP - Katalogizacija u publikaciji Narodna biblioteka Srbije, Beograd

821.111(73)-31

METISON, Ričard

Komešanje odjeka / Ričard Metison; prevod Maja Kostadinović - Beograd:

Čarobna knjiga, 2011 (Beograd: Rubikon). 208 str.; 21 cm.

- (Biblioteka: Horor)

Prevod dela: A Stir of Echoes /Richard Matheson - Tiraž 1200.

ISBN 978-86-7702-176-4

COBISS.SR-ID 185278220